

REPUBLIKA HRVATSKA
BRODSKO-POSAVSKA ŽUPANIJA
UPRAVNI ODJEL ZA GOSPODARSTVO
I POLJOPRIVREDU

KLASA: 320-01/24-01/46
URBROJ: 2178-04-02/07-24-1

Slavonski Brod, 14. lipnja 2024.

IZVJEŠĆE

***o stanju u poljoprivredi na području
Brodsko-posavske županije u 2023.***

Slavonski Brod, lipanj 2024. godine

SADRŽAJ:

SADRŽAJ:	2
ANALIZA POLJOPRIVREDE BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE U 2023.	4
UVOD	4
1. Korištene poljoprivredne površine u Republici Hrvatskoj	4
Biljna proizvodnja u 2023. u Brodsko-posavskoj županiji	4
2. Upisnik poljoprivrednika	5
3. Raspolaganje državnim poljoprivrednim zemljištem u BPŽ	6
4. Aktivnosti i programi Brodsko-posavske županije za razvoj poljoprivrede	9
Izgradnja Sustava javnog navodnjavanja Orubica	9
5. Biljna proizvodnja	12
5.1. Voćarstvo i povrtlarstvo	15
5.1.2. Voćarstvo	15
5.1.2. Povrtlarstvo	16
5.1.3. Ekološka poljoprivreda	16
6. Proizvodni pokazatelji stočarske proizvodnje	18
6.1. Govedarstvo	18
Izvorne pasmine goveda.....	19
6.2. Svinjogojstvo	20
Izvorne pasmine svinja	21
6.3. Ovčarstvo	21
Broj uzgojno valjanih grla hrvatskih izvornih pasmina ovaca.....	22
6.4. Kozarstvo	22
6.5. Peradarstvo	23
6.6. Konjogojstvo	24
Izvorne i zaštićene pasmine konja	24
6.7. Pčelarstvo	25
7. ANALIZA POTICAJNIH MJERA VLADE RH NA PODRUČJU BPŽ U 2021.	26
7.1. Izravne potpore	26
7.2. Ruralni razvoj	26
7.3. Zajednička organizacija tržišta	26
7.4. Nacionalne potpore	27
7.5. Pomorstvo i ribarstvo	27
7.6. Isplaćene potpore za Brodsko-posavsku županiju u periodu od 2022.-2023.	27
Isplata svih mjera poljoprivredne politike po županijama u 2023. godini	28
7.7. Obnavljanje i održavanje kanala III i IV reda	30
7.8. Rekapitulacija realiziranih izravnih plaćanja i potpora	30
8. Zaključna razmatranja	32

Za izradu materijala "Izješće o stanju u poljoprivredi na području Brodsko-posavske ųupanije u 2023. godini" korištena su slijedeći izvori podataka:

1. Ministarstvo poljoprivrede
2. Ministarstvo poljoprivrede, Uprava za stručnu podršku razvoju poljoprivrede i ribarstva
3. Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju
4. Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu
5. Državni zavod za statistiku

Materijal obradio savjetnik Davor Vlaović, univ.spec. oec, a izvjestitelj na kolegiju ųupana, radnim tijelima i sjednici ųupanijske skupštine biti će ųeljko Burazović, mag.ing.agr., pročelnik Upravnog odjela za gospodarstvo i poljoprivredu Brodsko-posavske ųupanije.

Popis tablica

Tablica 1: Broj poljoprivrednih gospodarstava prema tipu	5
Tablica 6: Projekt navodnjavanje "Orubica" ugovoreno-realizirano .. Pogreška! Knjiųna oznaka nije definirana.	
Tablica 7: Poljoprivredne kulture i traųene površine za izravna plaćanja 2022.-2023.....	14
Tablica 8: Broj isporučitelja kravljeg mlijeka	18
Tablica 9: Isporućene kolićine kravljeg mlijeka	18
Tablica 10: Ukupan broj gospodarstava, svinja svih kategorija u RH i broj krmaća u BPų	20
Tablica 11: Broj posjednika/uzgajivaća i ovaca	22
Tablica 12: Broj posjednika/uzgajivaća i koza u RH i BPų.....	22
Tablica 13: Broj uzgajivaća i umatićenih kljunova kokoši hrvatice na području BPų.....	23
Tablica 14: Proizvodnja peradi na području BPų.....	23
Tablica 15: Broj pćelara i pćelinjih zajednica	25
Tablica 16: Pregled ukupno isplaćenih potpora po mjerama za BPų od 2022-2023.	28
Tablica 17: Ukupna isplata potpora svih mjera poljoprivredne politike po ųupanijama u periodu od 01.01.2022. do 31.12.2023. godine	29
Grafikon 1: Zasijane poljoprivredne površine u Republici Hrvatskoj u 2023.	4
Grafikon 2: ųitarice - traųene površine za izravna plaćanja 2022.-2023.	12
Grafikon 3: Uljarice - traųene površine za izravna plaćanja 2022.-2023.	13
Grafikon 4: Krmno bilje - traųene površine za izravna plaćanja 2022.-2023.....	13
Grafikon 5: Voće i voćne vrste - traųene površine za izravna plaćanja 2022.-2023.....	15
Grafikon 6: . Biljna ekološka proizvodnja u periodu od 2018. do 2023. godine u BPų	17
Grafikon 7: Gospodarstva koja se bave proizvodnjom mlijeka u BPų od 2018. do 2023.....	19
Grafikon 8: Svinjogojska gospodarstva u Republici Hrvatskoj od 2019. do 2023.....	20
Grafikon 9: Ukupni broj svinja u proizvodnji 2019. - 2023.....	21

ANALIZA POLJOPRIVREDE BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE U 2023.

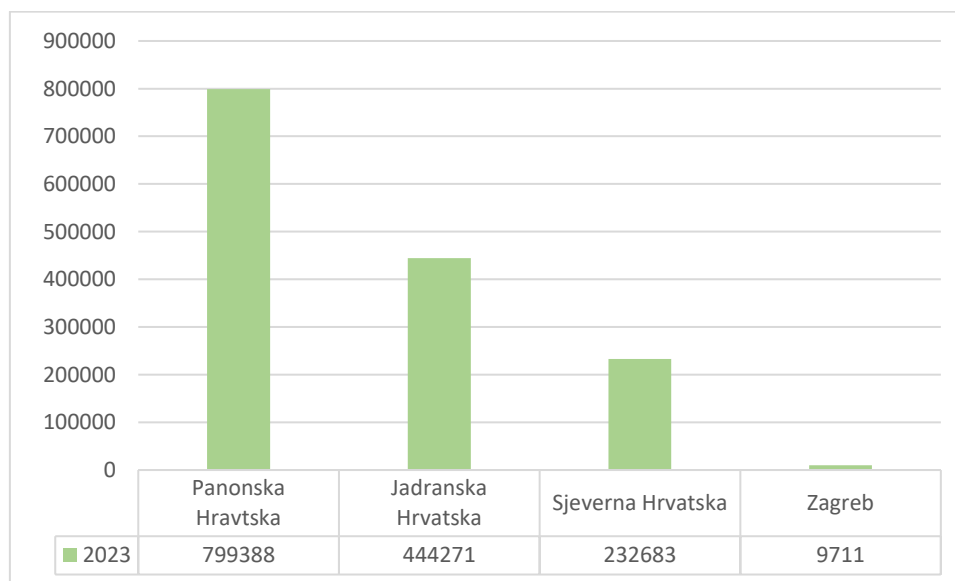
UVOD

Sukladno Programu rada Županijske skupštine za 2023. godinu, Upravni odjel za gospodarstvo i poljoprivredu izradio je materijal pod nazivom Izvješće o stanju u poljoprivredi na području Brodsko-posavske županije u 2023. godini kao podlogu za raspravu o stanju poljoprivrede u Brodsko-posavskoj županiji na sjednici Županijske skupštine i njenim radnim tijelima

1. Korištene poljoprivredne površine u Republici Hrvatskoj

Prema podacima iz Državnog Zavoda za Statistiku iz 2023. godine korištene poljoprivredne površine u Republici Hrvatskoj u 2023. godini iznosile su 1.486.053 ha, od toga 799.388 ha u regiji Panonska Hrvatska (53,79%), 444.271 ha u Jadranska Hrvatska (29,90%), 232.683 ha u Sjeverna Hrvatska (15,66 %) i 9.711 ha na području grada Zagreb (0,65 %).

Grafikon 1: Zasijane poljoprivredne površine u Republici Hrvatskoj u 2023.

Izvor 1: DZS

Biljna proizvodnja u 2023. u Brodsko-posavskoj županiji

Državni zavod za statistiku nije prikupljao podatke na razini županija tako da prema dosadašnjim podacima ukupna poljoprivredna površina u Brodsko-posavskoj županiji iznosi 115.421 ha, od toga u vlasništvu države 43.879,37 ha (38,02%), dok je u privatnom vlasništvu 71.541,63 ha poljoprivrednog zemljišta (61,98%).

U strukturi zasijanih površina prema podnesenim zahtjevima za izravna plaćanja od ukupno 64.575,38 ha najveći dio čine žitarice 37.082,27 ha (57,42 %), krmno bilje, livade i pašnjaci 12.395,47 ha (19,20 %), uljarice 9.173,79 ha (14,21 %), višegodišnji nasadi 3.041,39 ha (4,71

%), površine koje se ne koriste u poljoprivredne svrhe 1.813,76 ha (2,81 %), povrće 383,20 ha (0,59 %), šećerna repa 406,10 ha (0,63%).

2. Upisnik poljoprivrednika

Pregled upisanih gospodarstava u Upisnik poljoprivrednika na dan 31.12.2023. godine prikazan je u tablici 1.

Tablica 1: Broj poljoprivrednih gospodarstava prema tipu

Red. broj	Tip gospodarstva	Broj upisanih gospodarstava			Indeks 2023./2022.
		2021.	2022.	2023.	
1.	Obiteljsko gospodarstvo	5.920	5.603	5.327	95,07
2.	Obrt	142	144	143	99,31
3.	Samoopkrbno poljoprivredno gospodarstvo (SOPG)	1142	1320	1475	111,74
3.	Trgovačko društvo	104	111	113	101,80
4.	Zadruga	11	11	11	100,00
5.	Ostalo	10	10	9	90,00
Ukupno gospodarstava BPŽ		7.329	7.199	7.078	98,32
Ukupno gospodarstava RH		170.059	166.430	164.629	98,92

Izvor 2: Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (2023.)

Napomena: u tijeku je usklađivanje uvjeta poslovanja obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava sukladno članku 52. Zakona o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu (»Narodne novine«, broj 29/18 i 32/19)

U Republici Hrvatskoj u 2023. godini u Upisnik poljoprivrednika bilo je upisano ukupno 164.629 gospodarstava, od čega je 7.078 (4,30 %) s područja Brodsko-posavske županije.

Poljoprivredna gospodarstva Brodsko-posavske županije najvećim dijelom čine obiteljska gospodarstva (75,26%), zatim slijede samoopkrbno poljoprivredno gospodarstvo (20,84%) obrti (2,02 %), trgovačka društva (1,60 %), zadruge (0,15%) te ostali oblici poljoprivrednih gospodarstava (0,13 %).

U odnosu na prethodnu godinu, **broj upisanih gospodarstava u 2023. godini u Brodsko-posavskoj županiji iznosio je 7.078 i smanjio se za 121 gospodarstvo ili 1,68 %**, dok se na državnoj razini smanjio za 1.801 gospodarstava ili 1,08 %.

3. Raspolaganje državnim poljoprivrednim zemljištem u BPŽ

Zemljište je zbog svog sociološkog, ekološkog i gospodarskog značaja ustavom Republike Hrvatske („ Narodne novine“, br.85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) proglašeno dobrom koje je od interesa za Republiku Hrvatsku i koje uživa osobitu zaštitu države.

Poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske raspolaže se na temelju programa raspolaganja koje donose jedinice lokalne samouprave.

U razdoblju od ožujka 2018. do 2022. u Ministarstvu poljoprivrede je zaprimljeno 446 programa raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem, od kojih je 403 dobilo suglasnost.

U Ministarstvu poljoprivrede iz Brodsko-posavske županije zaprimljeno je 28 Programa raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske, a suglasnost je dobilo 23 Programa

Programi raspolaganja za koje je izdana suglasnost:

1. Općina Bebrina
2. Općina Brodski Stupnik
3. Općina Garčin
4. Općina Gornja Vrba
5. Općina Gornji Bogičevci
6. Općina Gundinci
7. Općina Klakar
8. Grad Nova Gradiška
9. Općina Nova Kapela
10. Općina Okučani
11. Općina Oprisavci
12. Općina Oriovac
13. Općina Sikirevci
14. Grad Slavonski Brod
15. Općina Slavonski Šamac
16. Općina Velika Kopanica
17. Općina Stara Gradiška
18. Općina Bukovlje
19. Općina Staro Petrovo Selo
20. Općina Rešetari
21. Općina Dragalić
22. Općina Sibinj
23. Općina Vrpolje

Programi koji nisu dobili suglasnost

1. Općina Cernik
2. Općina Davor
3. Općina Vrbje
4. Općina Poderkavlje
5. Općina Donji Andrijevići

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države daje se u zakup i može se prodati putem javnog natječaja. Jedinice lokalne samouprave raspisuju natječaje za zakup i prodaju, ali prije raspisivanja natječaja moraju zatražiti prethodnu suglasnost Ministarstva poljoprivrede.

U razdoblju od 2019. do 2022. godine u Ministarstvu poljoprivrede zaprimljeno je 226 obavijesti o raspisivanju javnog natječaja za zakup poljoprivrednog zemljišta u ukupnoj površini od 54.911,73 ha. Ministarstvo poljoprivrede dalo je suglasnost na 139 odluka o izboru najpovoljnijeg ponuditelja u površini od 15.062,59 ha.

U razdoblju od 29.05.2022. do 31.12.2022. godine u Ministarstvu poljoprivrede zaprimljeno je 29 prijedloga Odluke o raspisivanju javnog natječaja za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske u ukupnoj površini od 7.553,24 ha.

Ministarstvo poljoprivrede dalo je 4 suglasnosti na Prijedlog odluke o raspisivanju javnog natječaja za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske u ukupnoj površini od 1.0782,6018 ha.

Na temelju raspisanih natječaja za zakup započelo se sa sklapanjem ugovora o zakupu. Do kraja 2022. godine sklopljeno je 1.802 ugovora o zakupu, za ukupnu površinu od 11.523,87 ha, a za ukupnu godišnju zakupninu u iznosu od 8.850.333,74 kuna.

U razdoblju od 2019. do 2022. godine u Ministarstvu poljoprivrede zaprimljeno je 36 odluka o raspisivanju natječaja za prodaju poljoprivrednog zemljišta u ukupnoj površini od 947,58 ha, od čega je Ministarstvo poljoprivrede dalo suglasnost na 19 odluka kojima je obuhvaćena površina od 485,88 ha.

Za prodaju je do kraja 2022. godine sklopljeno 39 ugovora, za ukupnu površinu od 75,18 ha, za ukupnu kupoprodajnu cijenu u iznosu od 1.624.176,28 kuna.

Sredstva ostvarena od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države prihod su državnog proračuna u udjelu od 25%, 10% sredstava predstavlja prihod proračuna jedinice područne (regionalne) samouprave, a 65 % je prihod proračuna jedinice lokalne samouprave.

Općina Bukovlje je dobila suglasnost Ministarstva poljoprivrede na Program raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem te je donijela Odluku o raspisivanju natječaja na području općine Bukovlje (Službeni vjesnik BPŽ 41/2021,) te je na 15. sjednici Općinskog vijeća 29.03.2023. godine na prijedlog povjerenstva za zakup poljoprivrednog zemljišta donijela Odluku o izboru najpovoljnijih ponuda na natječaju za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH na području općine Bukovlje. Nakon očitovanja Ministarstva poljoprivrede na nacrtu Ugovora iste će dostaviti Županijskom državnom odvjetništvu te po odobravanju istih slijedi uvođenje u posjed.

Općina Brodski Stupnik po usvojenom Programu raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u 2020. godini raspisala je natječaj za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske za 4,7695 ha, te po provedenom natječaju zaključila tri ugovora o zakupu, i 2020. raspisan je Javni natječaj za prodaju poljoprivrednog zemljišta koji je okončan 2021, godine. Po javnom natječaju zaključeno je sedam ugovora o prodaji za 8,3883 ha. U 2023. godini općina B. Stupnik započela je izmjene i dopune Programa raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem, te će po ishodu popratne dokumentacije isti dostaviti Ministarstvu poljoprivrede na suglasnost i usvajanje na Općinskom vijeću te je u planu raspisivanje natječaja.

Općina Gornja Vrba je 16.03.2023. godine donijela Odluku o raspisivanju javnog natječaja za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH na području Općine G. Vrba za zakup na 15/25 godina ovisno o vrsti proizvodnje u gospodarskom programu ponuditelja za ukupno 208,74 ha i 7,83 ha za zakup na 5 godina .Odluka o odabiru najpovoljnijih ponuditelja je na prethodnoj suglasnosti u Ministarstvu poljoprivrede.

Općina Gornji Bogićeveci ima usvojen Program te je krajem 2023. godine raspisala natječaj za zakup 333,41 ha državnog poljoprivrednog zemljišta, provela postupak i trenutno je u očekivanju suglasnosti na Odluku o odabiru najpovoljnijeg ponuditelja.

Općina Garčin je raspisala natječaj za zakup državnog poljoprivrednog zemljišta u 2021. godini te je natječaj u tijeku.

Općina Klakar je 29.11.2022. godine raspisala Javni natječaj za zakup državnog poljoprivrednog zemljišta na području općine Klakar za 629,08 ha, uz maksimum 30 ha po gospodarstvu, po ukupnoj početnoj cijeni od 26.611,16 eura. Nakon provedenog postupka donesena je Odluka o izboru najpovoljnijih ponuditelja za zakup poljoprivrednog zemljišta 05.09.2023. godine uz prethodnu suglasnost Ministarstva poljoprivrede od 20.07.2023. godine. Nakon stupanja na snagu ove odluke izraditi će se nacrti ugovora o zakupu i poslati na prethodnu suglasnost nadležnom županijskom državnom odvjetništvu, te po dobivenoj suglasnosti sklopiti ugovore o zakupu i uvesti u posjed najpovoljnije zakupce.

Općina Oriovac je raspisivala natječaj za zakup i prodaju u 2020. godini i na zaključene ugovore dobivene su suglasnosti u 2021. godini, u zakup je dano 77,55 ha i prodano je 13,80 ha državnog poljoprivrednog zemljišta. U 2023. godini raspisan je natječaj za zakup svih slobodnih čestica, od toga zaključeno je 9 ugovora u površini od 50,0208 ha. Trenutno je Program raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem u fazi izmjena i dopuna, prikupljaju se suglasnosti i plan je po dobivanju suglasnosti raspisati novi natječaj za zakup i za prodaju državnog poljoprivrednog zemljišta na području općine Oriovac.

Općina Nova Kapela je 20.09. 2023. godine raspisala Natječaj za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH na području općine Nova Kapela za 165,62 ha te je dokumentacija poslana na suglasnost u ministarstvo, a u 2024. godini planiraju izraditi Izmjene i dopune Programa i raspisati natječaj za prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH na području općine Nova Kapela.

Općinsko vijeće općine Sibinj je na svojoj 15. sjednici 09.06.2023. godine usvojilo Program raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu RH uz prethodnu suglasnost Ministarstva poljoprivrede od 29.05.2023. godine. Raspisan je javni natječaj za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH na području općine Sibinj 15.09.2023. godine sveukupne površine 592,15 ha. Plan je raspisati javni natječaj za preostalo državno poljoprivredno zemljište za zakup i prodaju u 2024. godini u katastarskim općinama Odvorci.

Grad Nova Gradiška raspisao je Javni natječaj za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH na području grada 07.06. 2023. godine za sveukupnu površinu od 129,68 ha po sveukupnoj početnoj cijeni od 5.711,51 eura, na rok zakupa od 15 godina, površina 112,75 ha po početnoj cijeni od 8.634,16 eura na rok od 5 godina, površina 16,93 ha po početnoj cijeni od 1.404,06 eura. Odlukom o izboru najpovoljnije ponude obuhvaćena je površina od 121,37 ha. Drugi javni natječaj raspisan je za površinu od 32,57 ha po ukupnoj početnoj cijeni od 1.442,89 eura na rok od 15 godina, odlukom o izboru najpovoljnije ponude obuhvaćena je površina od 32,57 ha. Uvođenje u posjed izvršeno je 22. i 23. 04. 2024. godine, temeljem ugovora na koje je Županijsko državno odvjetništvo dalo pozitivno mišljenje.

Ostale Općine i Gradovi s područja Brodsko-posavske županije nisu provodile natječaje u 2023. godini nego usklađuju Program raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem s Zakonom o poljoprivrednom zemljištu i najavljuju izmjene i dopune Programa kao i natječaje u slijedećem razdoblju

4. Aktivnosti i programi Brodsko-posavske županije za razvoj poljoprivrede

Ulaganja u poljoprivredu Brodsko-posavske županije, nakon rebalansa, planirana u ukupnom iznosu od 979.202,00 eura, **realizirana su u iznosu 831.437,95 ili 84,91 %**.

Rad Sustava javnog navodnjavanja Orubica u 2023. godini

Za troškove tekućeg održavanja Sustava javnog navodnjavanja Orubica iz Proračuna Brodsko-posavske županije za premije osiguranja, troškove energije i naknadu za korištenje voda u 2023. godini isplaćeno je 36.326,05 eura ili 4,4% od ukupno realiziranih sredstava Upravnog odjela za gospodarstvo i poljoprivredu, za usluge tekućeg i investicijskog održavanja, komunalne usluge, premije osiguranja, troškove energije i ostale rashode poslovanja.

Tijekom 2023 godine usluge Sustava javnog navodnjavanja Orubica korištene su na cca 90 ha.

Slika 1. Objekti (rujan 2021.)

Slika 2. CS 2 (rujan 2021.)

Slika 3. Spojno okno (hidrant) (rujan 2021.)

U 2023. godini za aktivnosti kapitalnog projekta budućeg Sustava navodnjavanja Biđ, realizirano je 39.838,41 eura ili 4,79 % ukupnih sredstava Upravnog odjela, a za troškove izrade osnovne projektne dokumentacije (idejni projekt, elaborat zaštite okoliša, studije izvodivosti i dr.).

Ulaganje u programe biljne i stočarske proizvodnje iznosilo je 755.273,49 eura ili 90,84% odnosi se na:

1. Regionalni centar za biotehnoška istraživanja i razvoj Brodsko – posavske županije d.o.o.
2. Razvoj lovstva i obnova matičnog fonda divljači
3. Potpora radu 3 LAG-a: Zapadna Slavonija, Posavina i Slavonska Ravnica
4. Program mjera protiv trihineloze i ostalih zaraznih bolesti svinja te neškodljivo uklanjanje životinjskog otpada
5. Sredstva za projekte za unaprjeđenje stočarske proizvodnje, umjetno osjemenjivanje i biljne proizvodnje
6. Povećanje broja svinja i poboljšanje kvalitete svinjskog mesa na obiteljskim gospodarstvima Brodsko-posavske županije u provedbi županijske udruge svinjogojaca
7. Rad konjogojskih i ostalih udruga poljoprivrednika
8. Kontrola plodnosti tla i unaprjeđenje biljne proizvodnje
9. Sredstva za program „Lokalno2go“ pametna tržnica i prodaja proizvoda OPG-a BPŽ
10. Sredstva za potpore osnivanja i rad udruga u poljoprivredi
11. Sredstva za potpore nastupa OPG-a na sajmovima, izložbama, natjecanje orača
12. Potpore mladim poljoprivrednicima
13. Subvencije poljoprivrednicima

U okviru realiziranih 831.437,95 eura iz Proračuna posebno ističemo Potpore male vrijednosti isplaćene za unaprjeđenje poljoprivrede na području BPŽ u 2023. godini.

Subvencije poljoprivrednicima za mjere iz Programa potpora male vrijednosti u poljoprivredi na području Brodsko-posavske županije za razdoblje 2021.- 2027. godine u 2023. godini realiziralo je 410 obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava u iznosu od 383.426,15 eura.

Sredstva su realizirana za:

- Mjeru 1.9. Potpore za nabavku mehanizacije, strojeva i opreme za primarnu poljoprivrednu proizvodnju temeljem 177 ugovora sa OPG- ima ukupno je isplaćeno 228.534,49 eura,
- Mjeru 1.1. Potpore za unaprjeđenje govedarstva – krava prvotelki svih pasmina temeljem 80 ugovora sa OPG-ima ukupno je isplaćeno 90.598,22 eura.
Temeljem prijave Brodsko-posavske županije na javni natječaj Ministarstva poljoprivrede i sklopljenog ugovora u proračun županije uplaćen je iznos od 36.266,70 eura u svrhu dodatnog financiranja Programa potpore za unaprjeđenje govedarstva krava prvotelki svih pasmina na području Brodsko-posavske županije u 2023. godini, a ista su u 100 % iznosu isplaćena na račune 83 obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava.
- Mjeru 1.6. Potpora za umjetno osjemenjavanje temeljem 68 ugovora sa OPG-ima ukupno je isplaćeno 14.661,74 eura,
- Mjeru 1.10. Potpora za istraživačke radove i/ili projekte u poljoprivredi temeljem 2 ugovora sa znanstvenim institucijama ukupno je isplaćeno 13.365,00 eura.

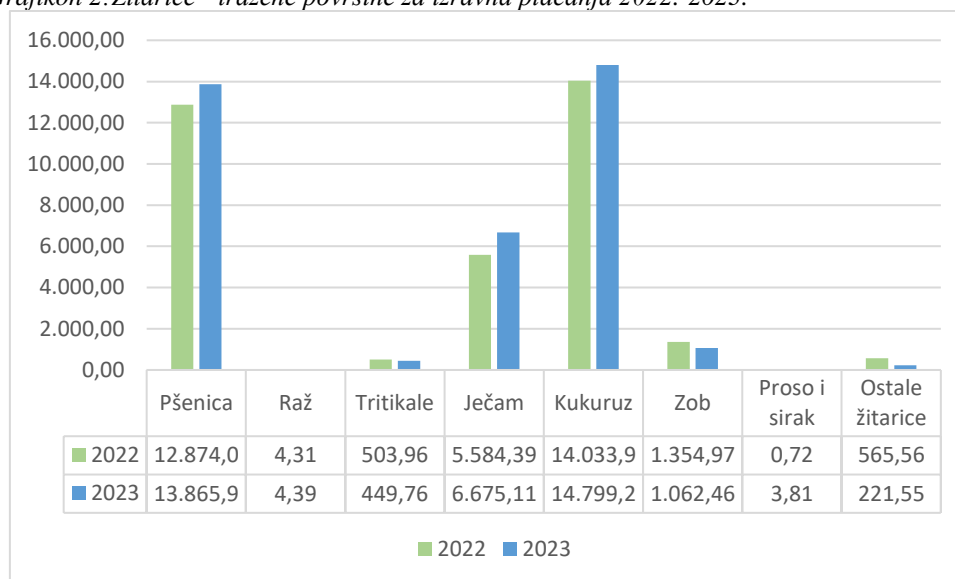
5. Biljna proizvodnja

Iz tablice 2. vidljiv je prikaz poljoprivrednih površina po kulturama u 2023. godini prijavljenih u sustav za izravna plaćanja Agenciji za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju.

Ukupna poljoprivredna proizvodnja u 2023. godini na području Brodsko-posavske županije odvijala se na 64.575,38 ha što je smanjenje za 135,81 ha ili 0,21 % poljoprivrednih površina u odnosu na 2022. godinu.

Najveća zasijanost poljoprivrednih površina u 2023. godini je tradicionalno sa **žitaricama na 37.082,27 ha** što je 2.160,42 ha ili 6,19% više u odnosu na 2022. godinu. **Žitarice čine najviši udio od 57,42 % u ukupnim poljoprivrednim površinama.**

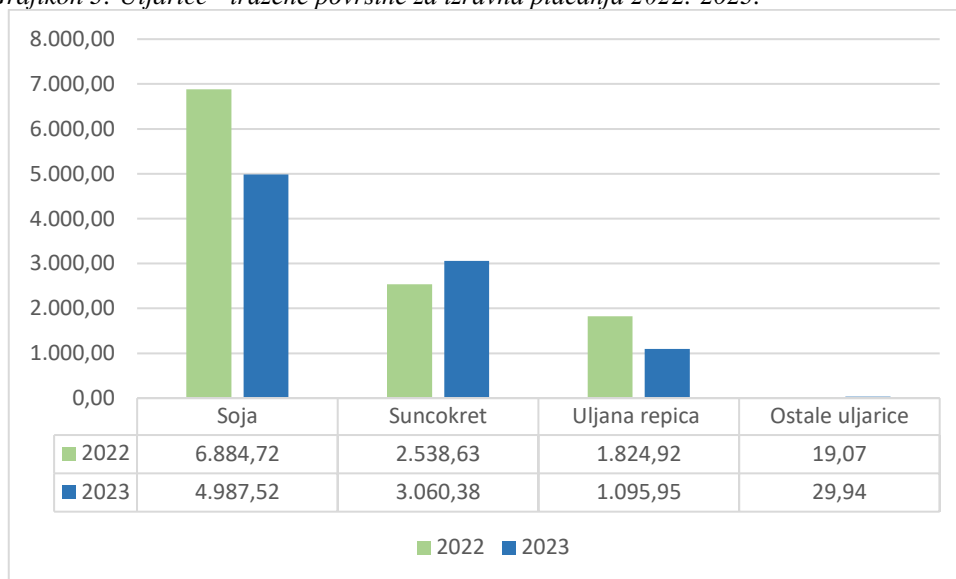
Grafikon 2: Žitarice - tražene površine za izravna plaćanja 2022.-2023.

Izvor 3: APPRRR

Dohodovnja proizvodnja uljarica bila je na 9.173,79 ha što je manje za 2.093,55 ha ili 18,58 % u odnosu na 2022. godinu, a u ukupnim površinama participiraju s 14,21 %. Kod uljarica zabilježeno je povećanje na proizvodnim površinama suncokreta koja se odvijala na 3.060,38 ha što je za 521,75 ha ili 20,55 % više zasijanih površina u odnosu na prethodnu godinu.

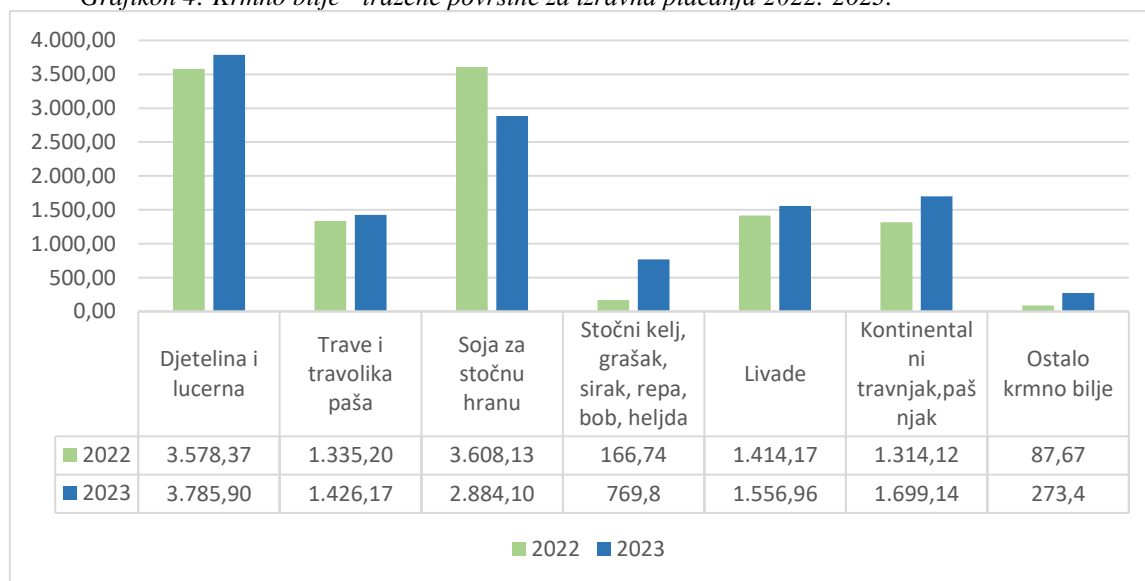
Grafikon 3: Uljarice - tražene površine za izravna plaćanja 2022.-2023.

Izvor 4: APPRRR

Površine pod krmnim biljem, livadama i pašnjacima iznose 12.395,47 ha što je za 891,07 ha više ili 7,75 % u odnosu na 2022. godinu, a u ukupnim površinama participiraju s 19,20%. Od krmnih kultura najveća proizvodnja zabilježena je na djetelini i lucerni na 3.785,90 ha ili 5,86% te livade na 1.556,96 ha i kontinentalnim travnjacima na 1.699,14 ha ili 2,63%.

Grafikon 4: Krmno bilje - tražene površine za izravna plaćanja 2022.-2023.

Izvor 5: APPRRR

Do povećanja proizvodnje došlo je kod šećerne repe koja se odvijala na 406,10 ha ili 51,33% više u odnosu na prethodnu godinu.

Ukupno za voće i voćne vrste za izravna plaćanja zatraženo je 2.934,84 ha što je povećanje za 0,32 % u odnosu na prethodnu godinu, dok u ukupnim površinama sudjeluju s 4,54 %.

Tablica 2: Poljoprivredne kulture i tražene površine za izravna plaćanja 2022.-2023.

Red. broj	Naziv kulture	2022.	2023.	Indeks povr. 23./22.	Udio u uk. površ. %
		Tražena površina (ha)	Tražena površina (ha)		
1.	Pšenica	12.874,01	13.865,93	107,70	21,47
2.	Raž	4,31	4,39	101,86	0,01
3.	Tritikale	503,96	449,76	89,25	0,70
4.	Ječam	5.584,39	6.675,11	119,53	10,34
5.	Kukuruz	14.033,93	14.799,26	105,45	22,92
6.	Zob	1.354,97	1.062,46	78,41	1,65
7.	Proso i sirak	0,72	3,81	529,17	0,01
8.	Ostale žitarice	565,56	221,55	39,17	0,34
ŽITARICE		34.921,85	37.082,27	106,19	57,42
9.	Soja	6.884,72	4.987,52	72,44	7,72
10.	Suncokret	2.538,63	3.060,38	120,55	4,74
11.	Uljana repica	1.824,92	1.095,95	60,05	1,70
12.	Ostale uljarice	19,07	29,94	157,00	0,05
ULJARICE		11.267,34	9.173,79	81,42	14,21
13.	Djetelina i lucerna	3.578,37	3.785,90	105,80	5,86
14.	Trave i travolika paša	1.335,20	1.426,17	106,81	2,21
15.	Soja za stočnu hranu	3.608,13	2.884,10	79,93	4,47
16.	Stočni kelj, grašak, sirak, repa, bob, heljda	166,74	769,80	461,68	1,19
17.	Livade	1.414,17	1.556,96	110,10	2,41
18.	Kontinentalni travnjak, pašnjak	1.314,12	1.699,14	129,30	2,63
19.	Ostalo krmno bilje	87,67	273,40	311,85	0,42
KRMNO BILJE, LIV. I PAŠNJACI		11.504,40	12.395,47	107,75	19,20
20.	Šećerna repa	268,35	406,10	151,33	0,63
UKUPNO RATARSKE KULTURE		57.961,94	59.057,63	101,89	91,46
21.	Orah	1001,54	952,99	95,15	1,48
22.	Šljiva	517,74	507,44	98,01	0,79
23.	Jabuka	192,30	175,83	91,44	0,27
24.	Lijeska	494,88	501,58	101,35	0,78
25.	Višnja	99,09	92,32	93,17	0,14
26.	Kruška	56,84	53,87	94,77	0,08
27.	Miješani nasad voćnih vrsta i ostali nasadi (aronija, sibirski borovnica)	475,37	561,02	118,02	0,87
28.	Ostale voćne vrste	87,69	89,79	102,39	0,14
UKUPNO VOĆE I VOĆNE VRSTE		2.925,45	2.934,84	100,32	4,54
29.	Vinogradi	139,26	106,55	76,51	0,17
UKUPNO VIŠEG. NASADI		3.064,71	3.041,39	99,24	4,71
UKUPNO POVRĆE		405,87	383,20	94,41	0,59
30.	Ljekovito bilje	21,52	10,22	47,49	0,02
31.	Kulture kratke ophodnje (šumarak, drveće i grmlja)	805,93	269,18	33,40	0,42
32.	Ne koristi se u polj. svrhe (ugar, travne trake, cvjetne trake)	2.451,22	1.813,76	73,99	2,81
SVEUKUPNO POLJ. POVRŠINA		64.711,19	64.575,38	99,79	100,00

Izvor 6: Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, Agronet

5.1. Voćarstvo i povrtlarstvo

5.1.2. Voćarstvo

U Brodsko-posavskoj županiji djeluje više od 3.000 poljoprivrednih gospodarstava koji se bave voćarskom proizvodnjom na 2.934,84 ha u 2023. godini što je povećanje za 9,39 ha ili 0,32% voćarskih proizvodnih površina u odnosu na 2022. godinu kako je vidljivo u tablici 7. U ukupnim površinama ukupno voće i voćne vrste participiraju s 4,54%.

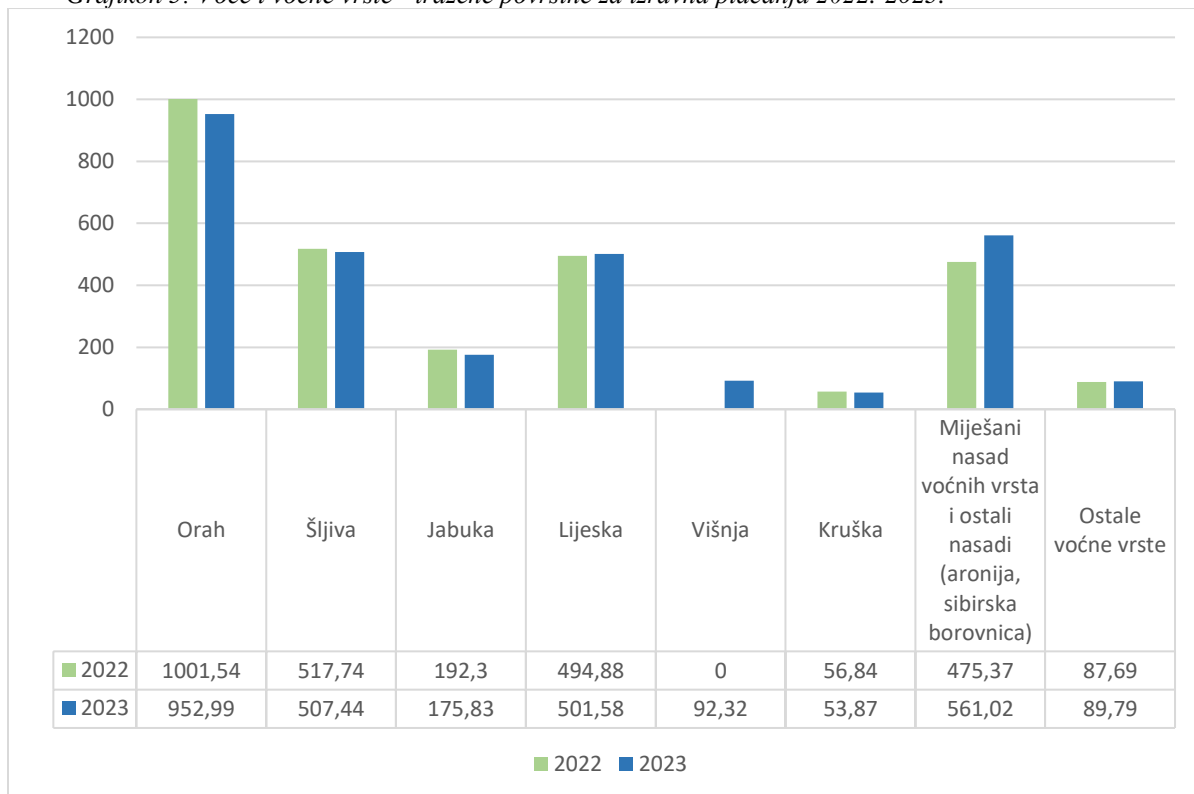
Od voćnih vrsta u odnosu na prethodnu godinu **najveće povećanje pod nasadima je kod lijeske** koje je bila uzgajana na 501,58 ha (više 6,70 ha ili 1,35 %), i mješanih nasada voćnih vrsta, dok je kod ostalih voćnih vrsta zabilježeno stagniranje ili blagi pad.

Kao jedan od razloga povećanja nasada orašastog (lupinastog) voća je korištenje europskih sredstava potpora iz Programa ruralnog razvoja RH 2014.-2020. Mjera M6 – Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja Podmjera 6.3. Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava.

Proizvodnja jabuka odvijala se na 175,83 ha u 2023. godini i bilježi se blagi pad, odnosno za 16,47 ha ili 8,56 % manje nego prethodne godine, i proizvođači ulažu sredstva u tehnologije uzgoja. Budući nema otkupnih centara grupa proizvođača s više od 10 ha nasada planira gradnju skladišnih kapaciteta, hladnjaču sa sustavom kontrolirane atmosfere kapaciteta 20-50 vagona (200 do 500 tona) što u konačnici poskupljuje proizvodnju jabuke.

Određeni voćari obavljaju konverziju nasada gdje izvade određenu površinu nasada i sadnjom mladog voćnjaka osiguravaju perspektivu u bavljenju voćarstvom.

Grafikon 5: Voće i voćne vrste - tražene površine za izravna plaćanja 2022.-2023.

Izvor 7: APPRRR

5.1.3. Povrtlarstvo

Proizvodnja povrća u 2023. godine odvijala se na 383,20 ha ili 0,59 % površina prijavljenih za izravna plaćanja. Kod povrća se bilježi stagnacija, odnosno blagi pad za 22,67 ha ili 5,59%, iako je procjena da je prijavljeno 30%-40% od ukupne proizvodnje povrća na području Županije. Većina proizvodnje povrća odvija se na vanjskim površinama i okućnicam, dok ima i svjetlih primjera plasteničke proizvodnje u Općinama Velika Kopanica, Garčin, Rešetari i Davor.

Kao svijetli primjer plasteničke proizvodnje povrće je poljoprivredni obrt „DOMI“, vlasnika Tomislava Špehara koji proširuje proizvodnju uz pomoć kredita i sredstava Europske unije. Pogon je najveći na području Brodsko-posavske županije i stalno zapošljava jedanaest radnika, dok u sezoni berbe rajčice još dodatno zapošljava sezonsku radnu snagu. Opremljen je najsuvremenijom kompjuterski upravljanom opremom za prihranu biljaka, ekološki prihvatljivim grijanjem na drvenu biomasu s automatikom i energetsom zavjesom koja štedi čak do 50 posto energije grijanja zimi, a ljeti služi za zasjenu i tada smanjuje temperaturu objekta do 6 stupnjeva u odnosu na vanjsku okolinu. Ujedno obrt posjeduje pakirnicu i posebno skladište za čuvanje rajčice do plasmana na tržište. Prodaja je organizirana preko trgovačkog centra Plodine i Trgovačkog centra Slavonski Brod.

Prema dostupnim informacijama Ministarstva poljoprivrede, Uprave za stručnu podršku razvoju poljoprivrede i ribarstva bilježi se pad proizvodnje začinske paprike, dok je povećana proizvodnja konzumne i paprike za ajvar, pogotovo na navodnjavanim površinama.

Od novih povrtlarskih kultura zastupljenih na poljoprivrednim gospodarstvima ističe se proizvodnja poriluka, a povećana je i proizvodnja češnjaka koja se odvija na 2,68 ha na istoku Brodsko-posavske županije. Sva proizvodnja ugovorena je s udrugom proizvođača češnjaka „Češnjak“ iz Cerića kod Vinkovaca.

Povećanje i kontinuitet opskrbe tržišta, prvenstveno povrtlarske proizvodnje ostvariti će se provedbom Sustava navodnjavanja Orubica, koji obuhvaća 326 ha poljoprivrednih površina.

5.1.2. Ekološka poljoprivreda

U Republici Hrvatskoj bilježi se značajan trend rasta u bavljenju ekološkom poljoprivredom u kojoj je tijekom 2021. godine evidentirano 5.937 proizvođača s površinom od 117.674,34 ha, a u 2022. godini je podneseno zahtjeva za 124.269,68 ha ekološke proizvodnje, više za 6.595,34 ha ili 5,60 %, a **u 2023. godini podneseno je zahtjeva za 123.223,13 ha** što je smanjenje za 1.046,55 ha ili 0,84 %.

Zajedničkom poljoprivrednom politikom (ZPP) je utvrđen opći okvir za razvoj poljoprivrede u EU za razdoblje 2014. – 2020. Cilj je novih odredaba uspostaviti održivu konkurentnost kako bi se postigao gospodarski održiv sektor proizvodnje hrane te održivo gospodarenje prirodnim resursima EU u kojemu je ekološka proizvodnja prepoznata kao ključan element.

U Brodsko-posavskoj županiji registrirano je 970 fizičkih i pravnih ekoloških proizvođača koji su prema podacima u 2023. godini zasnovali proizvodnju na 6.036,60 ha, što je 756,96 ha ili 11,14 % manje površina nego prethodne godine, i činimo 4,90 % u ukupnoj ekološkoj proizvodnji u RH.

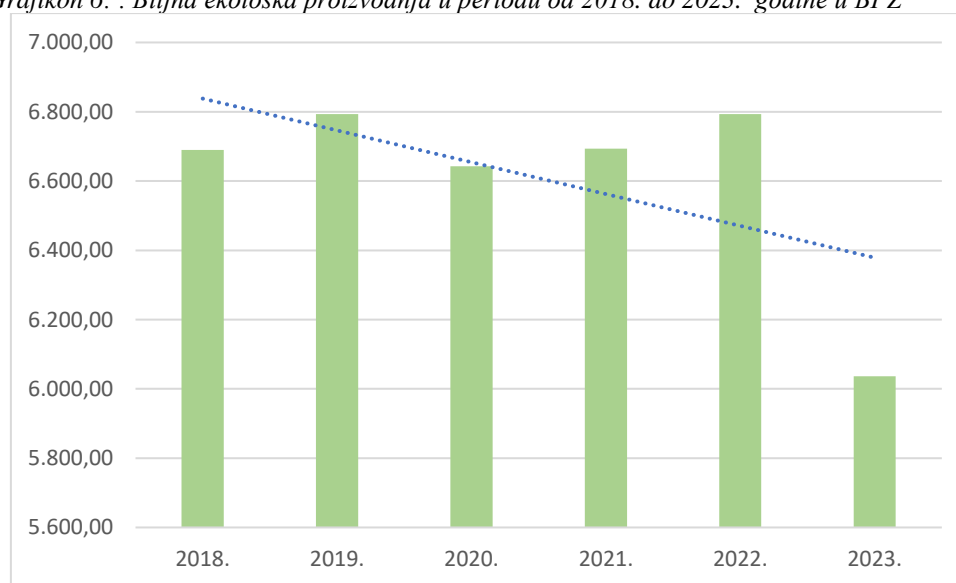
Površine pod ekološkim načinom uzgoja u Brodsko - posavskoj županiji i RH karakterizira blagi pad, kako je vidljivo u tablici 3.

Tablica 3. Biljna ekološka proizvodnja u periodu od 2018. do 2023. godine

	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
BPŽ (ha)	6.689,78	6.793,54	6.642,77	6.693,56	6.793,56	6.036,60
RH (ha)	98.915,77	104.961,0	108.659,0	117.674,34	124.269,68	123.223,13

Izvor 8: Agencija za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, Agronet

Grafikon 6: . Biljna ekološka proizvodnja u periodu od 2018. do 2023. godine u BPŽ

Izvor 9: APPRRR

6. Proizvodni pokazatelji stočarske proizvodnje

6.1. Govedarstvo

Ukupan broj krava u Republici Hrvatskoj za 2023. godinu prema podacima Ministarstva poljoprivrede, Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu bilježi pad brojnog stanja sa 135.085 krava na 132.594 krava što je za 2.491 krava (1,84 %) manje u odnosu na prethodnu godinu.

Na području Brodsko-posavske županije u 2023. ukupno je bilo 5.361 krava što je za 0,17 % manje krava u odnosu na 2022. kada je bilo 5.370 krava.

U Brodsko-posavskoj županiji je tijekom 2023. godine bilo 118 isporučitelja (tablica 4.) s isporučenih ukupno 10.949.690 kg kravljeg mlijeka (tablica 5.).

Usporedni pokazatelji s 2022. godinom ukazuju na smanjenje za 9 isporučitelja ili 7,09% s udjelom od 4,01% od ukupnih isporučitelja u RH. Isporučenih 10.949.690 kg mlijeka predstavlja smanjenje za 1.050.904 kg te čini 2,96% od ukupno isporučenog mlijeka u RH.

U Brodsko-posavskoj županiji nalazi se ured Ministarstva poljoprivrede, Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu u Slavonskom Brodu koji na području županije prikuplja i u Središnji laboratorij za kontrolu mlijeka u Križevce dostavlja uzorke pojedinačnih životinja koje su u kontroli mliječnosti.

Tablica 4: Broj isporučitelja kravljeg mlijeka

Županija	Broj isporučitelja mlijeka						Udio ukupn (%)	Indeks 23./22.
	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.		
BPŽ	179	161	153	143	127	118	4,01	92,91
RH	6.193	5.473	4.750	4.115	3.480	2.939	100	84,45

Izvor 10: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu

Tablica 5: Isporučene količine kravljeg mlijeka

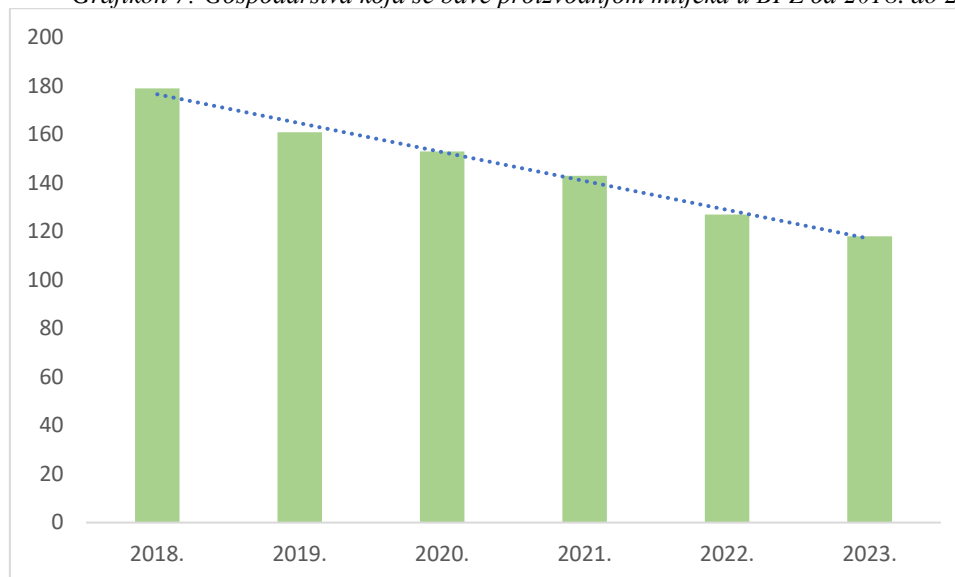
Isporučene količine kravljeg mlijeka						
Županija	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	2023.
	Isporučeno mlijeko (kg)	Isporučeno mlijeko (kg)	Isporučeno mlijeko (kg)	Isporučeno mlijeko (kg)	Isporučeno mlijeko (kg)	Isporučeno mlijeko (kg)
BPŽ	12.062.282	12.099.959	13.073.158	12.817.305	12.000.594	10.949.690
RH	453.458.230	435.606.090	434.220.206	428.665.190	405.425.392	376.980.383

Izvor 11: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu

Uz stručne servise, od 2018. do 2020. godine poljoprivredna gospodarstva imaju osiguranu značajnu financijsku potporu kroz Program potpore proizvođačima radi obnove narušenog proizvodnog potencijala u sektoru govedarstva za razdoblje od 2018. do 2020. godine, u ukupnom iznosu od 195.000.000 kuna. Naime, kroz svaku od tri godine programskog razdoblja

predviđen je iznos od 65.000.000 kuna po godini, od čega za uzgoj junica 45.000.000 kuna i 20.000.000 kuna za kupnju junica.

Grafikon 7: Gospodarstva koja se bave proizvodnjom mlijeka u BPŽ od 2018. do 2023.

Izvor 12: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu

Drugim riječima, u sektoru govedarstva poljoprivrednim gospodarstvima je kao financijska pomoć u trogodišnjem programskom razdoblju raspoloživo 135.000.000 kuna za uzgoj i 60.000.000 kuna za kupnju junica.

Potpore za 2023. godinu odnosi se na Vladin Program potpore stočarstvu zbog narušenog proizvodnog potencijala kojom Vlada RH putem Mjere 1. – osiguranje sredstava za povećanje proizvodnje želi povećati samodostatnost proizvodnje mlijeka iz vlastite proizvodnje u Republici Hrvatskoj.

Izvorne pasmine goveda

Buša, istarsko govedo i slavonsko-srijemski podolac hrvatske su izvorne pasmine goveda te predstavljaju bogato genetsko nasljeđe. Zaštita ovih ugroženih pasmina određena je „Nacionalnim programom očuvanja izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja u Republici Hrvatskoj“, a zbog mjera agrarne politike i organizirane provedbe uzgojnih programa postupno raste njihova populacija. Služba za razvoj govedarstva u suradnji sa uzgojnim udruženjima (Udruga uzgajivača buše, Savez uzgajivača istarskog goveda, Udruga uzgajivača slavonsko-srijemskog podolca) koordinira provedbu uzgojnih programa, pri čemu je plansko vođenje uzgoja na temelju vjerodostojne matične evidencije jedna od najvažnijih uzgojnih aktivnosti.

Slavonsko-srijemski podolac

Nekada se ova pasmina goveda uzgajala uglavnom zbog korisnog rada i proizvodnje, te cijenjenog govedeg mesa. Proizvodnja mlijeka je skromna (do 1000 litara u laktaciji). Slavonsko – srijemski podolac vrlo je skromnih hranidbenih prohtjeva, te se veći dio godine drži na paši. Zbog male populacije slavonsko – srijemski podolac je definiran kao kritično ugrožena pasmina, na čijoj zaštiti i očuvanju od 2008. godine djeluje Udruga uzgajivača slavonsko – srijemskog podolca.

Prema brojčanim pokazateljima u 2023. godini na području Republike Hrvatske registrirano je 44 stada sa 335 krave (11 više nego 2022.) i 20 bikova, a na području Brodsko-posavske županije 14 stada sa 142 krave (19 više nego 2022.) i 3 bika.

6.2. Svinjogojstvo

Podaci u tablici 6. se temelje na mjesečnim / godišnjim dojavama sa velikih farmi te sa obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava / OPG-a / kod kojih se provodi uzgojno selekcijski rad. Podaci se prikazuju po svakom pojedinom područnom uredu Ministarstva poljoprivrede, Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu te po farmama za svaku pojedinu županiju i to kroz pasminsku strukturu uzgojno valjanih muških i ženskih grla.

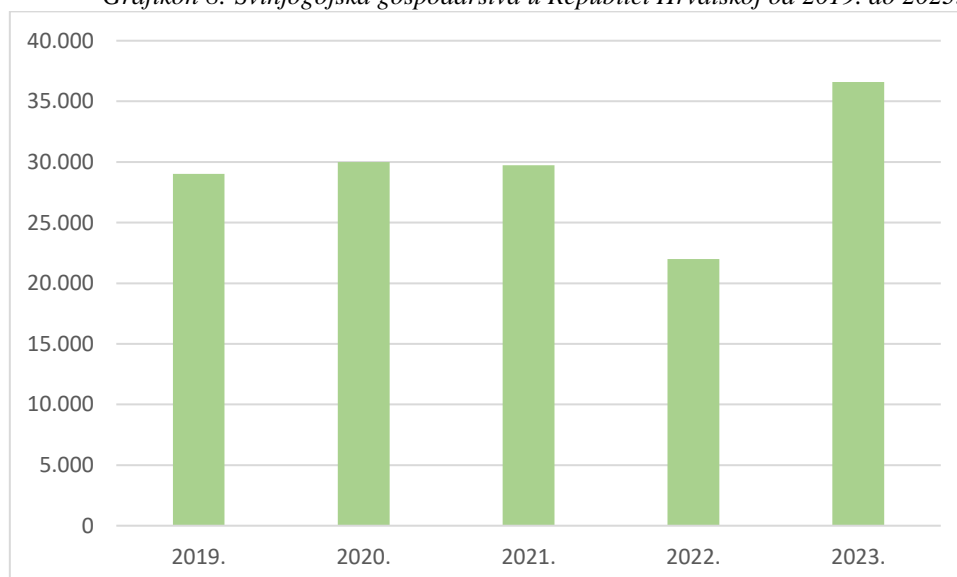
U 2023. godini na području Republike Hrvatske evidentirano je 36.584 gospodarstva sa 961.443 svinja svih kategorija što je povećanje za 14.596 gospodarstava, i povećanje za 16.443 svinja u odnosu na 2022. godinu.

Tablica 6: Ukupan broj gospodarstava, svinja svih kategorija u RH i broj krmača u BPŽ

GODINA	BROJ GOSPODARSTAVA	BROJ SVINJA SVIH KATEGORIJA	BROJ KRMAČA POD KONTR. POIZVODNOSTI
2019.	29.006	1.022.000	199
2020.	29.985	1.033.000	201
2021.	29.733	972.000	314
2022.	21.988	945.000	270
2023.	36.584	961.443	280

Izvor 13: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu

Grafikon 8: Svinjogojstva u Republici Hrvatskoj od 2019. do 2023.

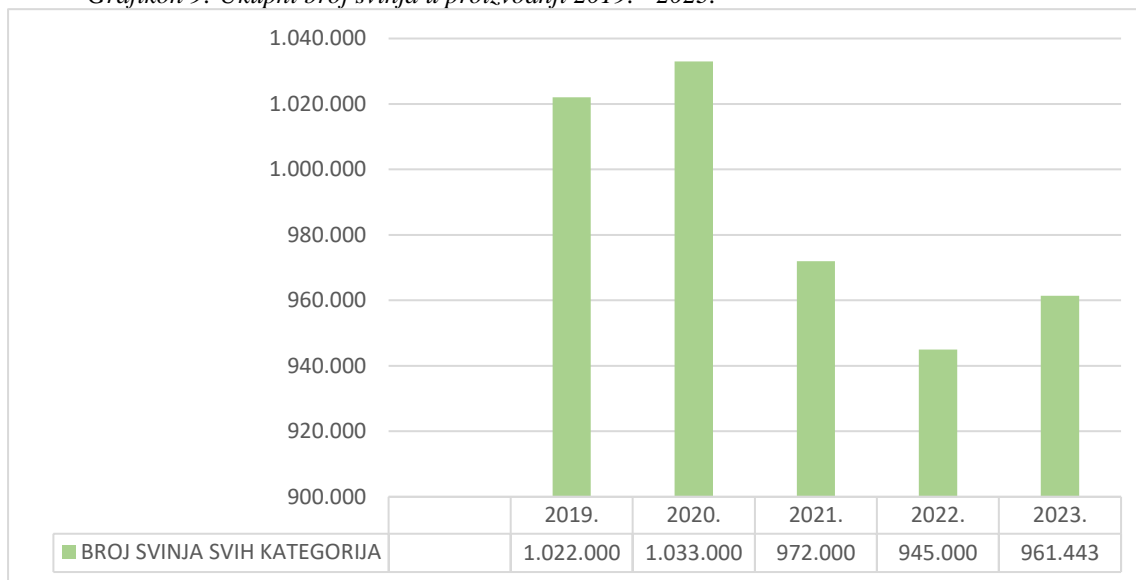

Izvor 14: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu

Broj krmača pod kontrolom proizvodnosti u BPŽ u 2023. godini iznosio je 280, što je 10 krmača više u odnosu na 2022. godinu.

U Program ruralnog razvoja uvrštena je mjera Dobrobit životinja koja svinjogojcima omogućava dodatne potpore ako primjenjuju nad standarde u proizvodnji. Navedene potpore iznose 28,50 eura po uvjetnom grlu svinja u tovu te 177,75 eura po uvjetnom grlu krmače i nazimice uz 65,13 eura godišnje po gospodarstvu za izradu plana hranidbe. Raspoloživa sredstva za ovu mjeru iznose 19.908.421,26 eura.

Grafikon 9: Ukupni broj svinja u proizvodnji 2019. - 2023.

Izvor 15: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu

Hrvatske izvorne pasmine svinja

Na području Brodsko-posavske županije evidentirano je 48 jedinki uzgojno valjanih krmača crne slavonske svinje u 2023. godini. Na području Republike Hrvatske ukupno je 1.662 krmača crne slavonske svinje crne bilo obuhvaćeno uzgojno selekcijskim radom u 2023. godini, što je smanjenje za 481 krmača u odnosu na prethodnu godinu.

Od izvornih pasmina u Republici Hrvatskoj uzgojno selekcijskim radom u 2023. godini obuhvaćeno je i 112 mangulica.

6.3. Ovčarstvo

Prema podacima koji se nalaze u jedinstvenom registru ovaca i koza, u Republici Hrvatskoj u 2023. godini uzgajalo se oko 601.029 ovaca, od čega se uzgojno selekcijski rad provodio u populaciji od 41.768 grla uzgojno valjanih ovaca kod 425 uzgajivača.

Prema podacima iz jedinstvenog registra ovaca i koza u 2023. godini, a prikazanim u tablici broj 7., u Brodsko-posavskoj županiji uzgaja se 12.114 ovaca kod 560 posjednika.

Uzgojno selekcijski rad tijekom 2023. godine provodio se na populaciji od 484 uzgojno valjanih ovaca ili 62 grla manje u odnosu na 2022., odnosno 11,36% manje nego 2022. godine, kod 7 uzgajivača.

Tablica 7: Broj posjednika/uzgajivača i ovaca

Godina	Broj posjednika	Broj raspl. ovaca	Broj uzgajivača upisanih u upisnik uzgojno valjanih	Broj uzgojno valjanih
2019.	644	35.446	8	385
2020.	661	44.290	8	643
2021.	578	12.183	8	733
2022.	573	10.242	7	546
2023.	560	12.114	7	484

Izvor 16: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu

Hrvatske izvorne pasmine ovaca

Cigaja je hrvatska izvorna pasmina koja se uzgaja ponajviše na području Slavonije i Baranje, u kvalitetnijim hranidbenim uvjetima pa je cigaja naša tjelesno najrazvijenija pasmina ovaca. Veličina populacije u RH je 998 grla ovce, dok je na području Brodsko-posavske županije 269 grla ili 26,95% u odnosu na ukupan broj u RH, a uzgaja se isključivo radi proizvodnje mesa.

6.4. Kozarstvo

U Republici Hrvatskoj uzgaja se 74.314 koza, a u Brodsko-posavskoj županiji 774 grla koza s udjelom od 1,05 % u odnosu na ukupan broj koza prikazanih u tablici 8.

Brojno stanje uzgojno valjanih koza u Republici Hrvatskoj je u porastu u odnosu na 2022. godinu i iznosi 9.087 grla koza više, dok je u Brodsko-posavskoj županiji više za 66 grla koze ili 9,32 %.

Tablica 8: Broj posjednika/uzgajivača i koza u RH i BPŽ

Godina	Broj koza RH	Broj koza BPŽ	% BPŽ/RH
2019.	82.290	774	0,94
2020..	85.903	896	1,04
2021.	71.872	657	0,91
2022.	65.227	708	1,09
2023.	74.314	774	1,15

Izvor 17: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu

Tijekom 2023. godine u Brodsko-posavskoj županiji nije bilo isporuke kozjeg mlijeka

6.5. Peradarstvo

Izvorne pasmine peradi

Uzgojno selekcijski rad kod kokoši hrvaticice u Republici Hrvatskoj provodio se na 2.341 kljunova kod 99 uzgajivača. U odnosu na 2022. godinu zabilježeno je smanjenje za 775 komada uzgojno valjane populacije.

U 2023. godini u Brodsko-posavskoj županiji provodio se na 19 kljunova s udjelom od 0,80% matičnih kljunova kokoši hrvaticice u odnosu na ukupan broj kljunova u RH, a kako je prikazano u tablici 9.

Tablica 9: Broj uzgajivača i umatičenih kljunova kokoši hrvaticice na području BPŽ

Godina	Broj uzgajivača	Broj kljunova
2019.	7	191
2020.	5	114
2021.	4	77
2022.	3	90
2023.	2	19

Izvor 18: Hrvatska agencija za poljoprivredu hranu

Proizvodnja jednodnevnih pilića za tov

Prema ukupnoj bilanci jednodnevnih pilića za tov ukupna proizvodnja brojlera u BPŽ tijekom 2023. godine, kako je vidljivo u tablici 10., iznosila je 1.373.310 komada i odvijala se kod 21 posjednika ili 1 manje u odnosu na 2022. godinu.

U ukupnom broju komada na razini RH u 2023. godini, Brodsko-posavska županija participira s 3,50 %.

Tablica 10: Proizvodnja peradi na području BPŽ

Proizvodnja peradi				
	2022.		2023.	
	Broj komada	Ukupno posjednika	Broj komada	Ukupno posjednika
BPŽ	1.438.575	22	1.373.310	21
RH	39.410.179	560	39.273.815	299

Izvor 19: Hrvatska agencija za poljoprivredu hranu

U skladu s iskustvima poduzetnika Brodsko-posavske županije u uzgoju peradi posluje se na principu “ugovorene proizvodnje” za poznatog kupca (KOKA d.d. iz Varaždina) u vlastitom peradarniku.

Jedan od uspješnijih proizvođača brojlera u Brodsko-posavskoj županiji je “Farma Jozić Uzgoj Peradi“, vl. Ante Jožića sa sjedištem u Slavonskom Kobašu s kapacitetom od 70.000 komada brojlera po turnusu u 2 objekta. Prvi objekt ima kapacitet 40.000 komada, dok drugi objekt sagrađen uz pomoć SAPARD sredstava ima kapacitet 30.000.

Obrt Farma Jozić ima dugogodišnje iskustvo u peradarstvu, kojim se uspješno bavi od 2002. godine. Obrt tovi brojlere u kooperaciji s KOKA d.d. iz Varaždina.

Na području Brodsko-posavske županije registrirano je 21 tovljača brojlera koji su isporučili na klanje ukupno 1.373.310 kljunova.

6.6. Konjogojstvo

Od utemeljenja Središnjeg registra kopitara, sustavnog obilježavanja životinja i registracije u Jedinstveni registar domaćih životinja broj upisanih kopitara bilježi kontinuirani rast na godišnjoj razini od 1,5 do 5,5%, uz jedini izuzetak u 2014. godini kada je utvrđen pad broja konja od 1,5%.

Navedeni trend nastavljen je i u 2023. godini, na čijem je kraju u Središnjem registru kopitara registrirano sveukupno 40.058 kopitara, što je za 2.525 kopitara (6,70%) više u odnosu na 2022. godinu.

Navedeni broj kopitara nalazi se u vlasništvu 7.785 vlasnika, dok je 2022. je bilo 7.395 posjednika što je povećanje broja posjednika za 390 ili 5,27 %.

Izvorne i zaštićene pasmine konja

Izvorne i zaštićene pasmine kopitara obzirom na svoju veličinu populacije te na temelju ostalih propisanih parametara na temelju kojih se određuje status ugroženosti populacije životinja, upisane su u Popis izvornih i zaštićenih pasmina i sojeva domaćih životinje te njihov potrebit broj (NN 127/98, 70/09, 73/03).

Na području Brodsko-posavske županije u 2023. godini bila su registrirana 1.842 aktivna grla izvornih i zaštićenih pasmina konja u 338 posjednika.

Najbrojnije pasmine konja na području Brodsko-posavske županije u 2023. godini bile su izvorne i zaštićene pasmine: hrvatski hladnokrvnjak sa 1.063 grla (188 grla više u odnosu na 2022. ili 21,49%), lipicanac sa 536 grla (10 grla manje u odnosu na 2022.) i hrvatski posavac sa 243 grla (45 grla više u odnosu na 2022. ili 22,73%).

6.7. Pčelarstvo

Provedba uzgojnog programa iz pčelarstva u 2023. godini na području Brodsko-posavske županije provodila se kod 388 registrirana uzgajivača na 18.154 pčelinjih zajednica ili 942 više, odnosno 5,47 % više pčelinjih zajednica u odnosu na 2022. godinu.

Broj pčelara na državnoj razini je 9.135 registrirana uzgajivača sa 450.308 pčelinjih zajednica ili 10.529 pčelinjih zajednica manje u odnosu na 2022. godinu.

U tablici broj 11. prikazan je broj pčelara i pčelinjih zajednica na području Brodsko-posavske županije i Republike Hrvatske u 2022. i 2023. godini.

Tablica 11. Broj pčelara i pčelinjih zajednica

Županija	Broj pčelara		Broj pčelinjih zajednica		Indeks pčelinje zajednice 23./22.
	2022.	2023.	2022.	2023.	
Brodsko-posavska	350	388	17.212	18.154	105,47
Republika Hrvatska	9.190	9.135	460.827	450.308	97,72

Izvor 20; Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu

7. ANALIZA POTICAJNIH MJERA VLADE RH NA PODRUČJU BPŽ U 2023. GODINI

7.1. Izravne potpore

Svrha izravnih potpora je osigurati dugotrajnu održivost aktivnih poljoprivrednika koji obavljaju poljoprivrednu djelatnost. Dodjeljuju se za proizvodnju, uzgoj ili sadnju poljoprivrednih proizvoda, za uzgoj ili držanje stoke, kao i za održavanje poljoprivredne površine u stanju pogodnom za pašu ili uzgoj.

U izravne potpore ubrajamo izravna plaćanja koja se sastoje od potpore po površini i proizvodno vezanih potpora u stočarstvu i ratarstvu. Da bi ostvarili izravnu potporu poljoprivrednici koji obavljaju poljoprivrednu djelatnost trebaju biti upisani u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava. Poljoprivredno zemljište koje je predmet izravne potpore mora biti upisano u ARKOD sustav, a sva stoka evidentirana u Jedinostvenom registru domaćih životinja (JRDŽ).

Poljoprivrednici zainteresirani za izravne potpore pri obavljanju poljoprivredne djelatnosti na svojem gospodarstvu moraju poštivati niz uvjeta propisanih **Pravilnikom o provedbi izravne potpore i IAKS mjera ruralnog razvoja**. U obzir treba uzeti i **Pravilnik o višestrukoj sukladnosti** koji propisuje dobre poljoprivredne i okolišne uvjete i standarde upravljanja kojih se poljoprivrednici trebaju pridržavati na svim poljoprivrednim površinama koje koriste kao i pri držanju životinja.

7.2. Ruralni razvoj

Ruralni razvoj kao drugi stup Zajedničke poljoprivredne politike financiran je sredstvima Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR), a dugoročni cilj je povećanje konkurentnosti poljoprivrede, održivo upravljanje prirodnim resursima i uravnotežen razvoj ruralnih krajeva.

Program ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. službeno je odobren sredinom 2015. godine. Njegova ukupna alokacija iznosi 2.383 milijarde eura, od čega se 2.026 milijarde eura financira iz Europskog fonda za ruralni razvoj (EPFRR), a ostatak iz sredstava nacionalnog proračuna Republike Hrvatske. Programom je definirano 16 mjera koje imaju za cilj povećanje konkurentnosti hrvatske poljoprivrede, šumarstva i prerađivačke industrije, ali i unaprjeđenje životnih i radnih uvjeta u ruralnim područjima općenito.

7.3. Zajednička organizacija tržišta

Zajednička organizacija tržišta (ZOT) je niz instrumenata i mjera reguliranih EU zakonskim okvirom koje se koriste na EU tržištu kako bi se stabilizirale cijene i ponuda poljoprivrednih proizvoda.

One su čest i brz odgovor na neravnoteže na tržištu i krizne situacije jer kroz interventna plaćanja u slučaju poremećaja na tržištu ili u slučaju određene nestabilnosti ublažavaju posljedice za poljoprivrednike.

Zajednička organizacija tržišta uključuje:

- vinsku omotnicu sa slijedećim mjerama: Ulaganja u vinarije i marketing vina; Promidžba na tržištima trećih zemalja; Restrukturiranje i konverzija vinograda; Informiranje u državama članicama i Obavijesti),
- stočarstvo sa slijedećim mjerama: pčelarstvo i dostava podataka sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda,
- horizontalne mjere uključuju: školska shema 2019/2020; uvozne i izvozne dozvole; javne intervencije i privatno skladištenje te mjere informiranja i promocije,

7.4. Nacionalne potpore

Nacionalna potpore uključuje slijedeće potpore: sektor konjogojstva; početak rada proizvođačkih organizacija; obnova proizvodnog potencijala u sektoru govedarstva; unaprijeđenje proizvodnog potencijala u sektoru mesnog govedarstva u sustavu krava-tele, uzgoju ovaca i koza te izvornih pasmina peradi; školski medni dan s hrvatskih pčelinjaka; potpora za proizvodnju šećerne repe.

7.5. Pomorstvo i ribarstvo

Europski fond za pomorstvo i ribarstvo 2014. – 2020. (EFPR) osigurava sredstva ribarskoj industriji i ribarima kako bi se prilagodili novim uvjetima u sektoru i postigli gospodarsku i ekološku održivost. Fond promiče ekološko ribarstvo i ekološke metode proizvodnje, te potiče i održiv razvoj u ribarskim područjima. Kroz njega se financiraju razne aktivnosti od istraživanja tržišta do modernizacije flote i smanjenja ribarskih kapaciteta što ga čini bitnim za upravljanje europskim ribarskim sektorom.

Operativni program za pomorstvo i ribarstvo RH 2014. – 2020. (OPPiR) se financira kroz Europski fond za pomorstvo i ribarstvo (EFPR). Ukupna financijska alokacija za OPPiR iznosi oko 350 milijuna eura, od čega je udio EU sredstava 252,6 milijuna eura. Program obuhvaća preko 36 mjera usmjerenih na cjelokupni sektor ribarstva, od slatkovodnog i morskog uzgoja, slatkovodnog i morskog ulova, ribarske infrastrukture pa do razvoja zajednica i područja ovisnih o ribarstvu.

7.6. Isplaćene potpore za Brodsko-posavsku županiju u periodu 2022.-2023.

U tablici broj 12. daje se pregled ukupno isplaćenih potpora po mjerama za Brodsko-posavsku županiju za 2022. i 2023. godinu.

Putem jedinstvenog zahtjeva za sve mjere potpore poljoprivredi u 2023. godini s područja Brodsko-posavske županije ostvareno je 52.872.709,92 eura što je za 6.310.982,66 eura ili 13,55% više isplaćenih sredstava u usporedbi s 2022. godinom.

Tablica 12: Pregled ukupno isplaćenih potpora po mjerama za BPŽ od 2022-2023.

Red. broj	Naziv mjere	2022. eura	2023. eura	Indeks 23/22
1.	IZRAVNA PLAĆANJA – EFJP	22.694.640,08	22.712.865,27	100,08
2.	MJERE ZAJEDNIČKE ORGANIZACIJE TRŽIŠTA – EFJP	3.043.365,63	2.774.742,66	91,17
3.	PROGRAM RURALNOG RAZVOJA – EPFRR	18.411.464,10	21.765.661,70	118,22
4.	NACIONALNA PLAĆANJA	2.412.257,45	5.619.040,29	232,94
SVEUKUPNO		46.561.727,26	52.872.709,92	113,55

Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

Isplata svih mjera poljoprivredne politike po županijama u 2023. godini

U tablici 13. prikazane su ukupno isplaćena sredstva po svim mjerama poljoprivredne politike po županijama u periodu od 01.01.2022. do 31.12.2023. godine.

Za sveukupne potpore poljoprivredi u Republici Hrvatskoj po županijama s obzirom na poljoprivredne površine, sveukupno isplaćene potpore iznose 1.007.660.272,84 eura što je 97.105.574,82 eura ili 10,66 % više isplaćenih potpora nego 2022. godine.

Ukupno isplaćene potpore poljoprivredi u Brodsko-posavskoj županiji iznosile su 52.872.709,92 eura s udjelom od 5,25 % u ukupnim potporama u Republici Hrvatskoj, što BPŽ svrstava na 8. mjesto po iznosu isplaćenih potpora. U odnosu na 2022. godinu isplaćena sredstva potpore predstavljaju povećanje za 6.310.982,66 eura ili 13,55 %.

Tablica 13: Ukupna isplata potpora svih mjera poljoprivredne politike po županijama u periodu od 01.01.2022. do 31.12.2023. godine

Županija	Ukupno isplaćene potpore 2022. (eura)	Ukupno isplaćene potpore 2023. (eura)	Udio u ukupnim potporama 2023. %	Index 2023/2022
1. Bjelovarsko-bilogorska	62.967.091,31	67.882.361,89	6,73	107,81
2. Brodsko-posavska	46.561.727,26	52.872.709,92	5,25	113,55
3. Dubrovačko-neretvanska	11.225.507,54	13.241.758,92	1,31	117,96
4. Grad Zagreb	64.334.182,37	60.991.896,27	6,05	94,80
5. Istarska	35.865.262,29	36.317.803,60	3,60	101,26
6. Karlovačka	25.584.108,20	28.800.187,29	2,86	112,57
7. Koprivničko-križevačka	48.446.991,38	56.445.019,16	5,60	116,51
8. Krapinsko-zagorska	18.671.194,37	21.389.434,41	2,12	114,56
9. Ličko-senjska	40.537.372,67	51.081.865,09	5,07	126,01
10. Međimurska	30.613.138,74	21.419.129,26	2,13	69,97
11. Osječko-baranjska	144.326.657,87	160.453.031,27	15,92	111,17
12. Požeško-slavonska	28.013.581,89	29.152.957,65	2,89	104,07
13. Primorsko-goranska	18.084.274,14	19.508.069,43	1,94	107,87
14. Sisačko-moslavačka	48.411.686,97	54.659.003,33	5,42	112,90
15. Splitsko-dalmatinska	27.770.022,97	32.592.358,17	3,23	117,37
16. Šibensko-kninska	22.276.768,45	24.059.816,38	2,39	108,00
17. Varaždinska	25.752.385,75	24.074.486,19	2,40	93,48
18. Virovitičko-podravska	58.644.454,32	63.482.318,70	6,30	108,25
19. Vukovarsko-srijemska	75.052.558,60	97.950.499,46	9,72	130,51
20. Zadarska	39.166.777,36	49.200.663,39	4,88	125,62
21. Zagrebačka	38.248.953,57	42.084.903,06	4,18	110,03
SVEUKUPNO	910.554.698,02	1.007.660.272,84	100,00	110,66

Izvor: Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

7.7. Obnavljanje i održavanje kanala III i IV reda

Vrijednost izvedenih radova na obnavljanju i održavanju kanala na području Brodsko-posavske županije u 2023. godini ukupno su iznosili **379.399,90 eura**.

Ukupna dužina kanalske mreže III i IV reda s održanim kanalima i rasporedom sredstava utrošenih za poslove održavanja za dva slivna područja prikazana je u nastavku:

- VGI «Brodsko posavina» Slavonski Brod, od ukupno 2.707,560 km kanalske mreže, održavano je 1.045,39 km ili 38,62 % i utrošeno 379.399,90 eura.
- VGI «Šumetlica-Crnac» Nova Gradiška, od ukupno 1.225,100 km kanalske mreže, održavano je 670,45 km (54,72%) kanalske mreže. Zbog ponavljanja Javnog poziva u 2023. godini radovi će se odraditi u 2024. godini.

Radovi na uređenju kanalske mreže u 2023. godini izvođeni su samo na području VGI „Brodsko Posavina“ na ukupno 1.045,39 km kanala ili 26,58 % od sveukupno 3.932,65 kanala na oba slivna područja, dok je za obnovu i uređenje preostalo 2.887,26 km kanala ili 73,42%.

7.8. Rekapitulacija realiziranih izravnih plaćanja i potpora u poljoprivredi Brodsko-posavske županije 2021. - 2023.

Tablica 14. Rekapitulacija realiziranih izravnih plaćanja, mjera i potpora u poljoprivredi BPŽ 2021.-2023.

R e b r.	NAMJENA	ISPLAĆENA POTPORA (eura)			INDEKS POTPOR A 23//22	UDIO U UKUPNIM POTPORAM A U 2023.. (%)
		2021..	2022.	2023.		
DRŽAVNA POTPORA POLJOPRIVREDI I RURALNOM RAZVOJU						
1.	Izravna plaćanja	22.393.028,61	22.694.640,08	22.712.865,27	100,08	41,99
2.	Mjere tržišne potpore - EFJP	237.324,88	3.043.365,63	2.774.742,66	91,17	5,13
3.	Program ruralnog razvoja	20.104.701,66	18.411.464,10	21.765.661,70	118,22	40,24
4.	Nacionalna plaćanja	2.392.951,48	2.412.257,45	5.619.040,29	232,94	10,39
Ukupno izravna plaćanja, potpore, ruralne mjere i nacionalna plaćanja		45.128.006,63	46.561.727,26	52.872.309,92	113,55	97,76
5.	Održavanje kanala	1.214.650,81	1.280.134,26	379.399,90	29,64	0,70
UKUPNO:		46.342.657,39	47.841.861,52	53.251.709,82	110,31	98,46
PRORAČUNSKA SREDSTVA BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE ZA RAZVOJ POLJOPRIVREDE						
7.	Programi, ulaganja, subvencije	1.079.213,88	889.782,57	831.437,95	93,44	1,54
SVEUKUPNO:		47.421.871,32	48.731.644,09	54.083.147,77	110,98	100

Iz podataka prikazanih u tablici 14. vidljivo je slijedeće:

1. Sveukupno ostvarene novčane potpore za razvoj poljoprivrede Brodsko-posavske županije u 2023. godini iz državnog, europskog i županijskog proračna iznose **54.083.147,77 eura** i veća su za **5.351.503,68 eura, odnosno 10,98% u usporedbi sa 2022. godinom.**
2. Ukupno ostvarena izravna plaćanja iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi, mjere tržišne potpore, ruralne mjere i nacionalna plaćanja iznose **52.872.309,92 eura** i veća su za **6.310.582,66 eura ili 13,55 % u odnosu na 2022. godinu.**
3. Od ukupno isplaćenih izravnih plaćanja, potpora, ruralnih mjera i nacionalnih plaćanja za Brodsko-posavsku županiju u 2023. velik udio odnosi se na izravna plaćanja iz Europskoga fonda za jamstva u poljoprivredi koja iznose 22.712.865,27 eura ili 41,99%, zatim ruralne mjere iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj u iznosu od 21.765.661,70 eura ili 40,24%. Ostatak od 2.774.742,66 eura ili 5,13 % odnosi se na Mjere tržišne potpore, a 5.619.040,29 eura ili 10,39 % odnosi se na Nacionalna plaćanja.

Najviše isplaćenih sredstava u 2023. godini odnosi se na Izravna plaćanja koja iznose 22.712.865,27 eura što je za 18.165,19 eura ili 0,08 % više u odnosu na prethodnu godinu.

Realizacija Nacionalnih plaćanja u 2023. godini iznosi 5.619.040,29 eura, što je u odnosu na 2022. godinu povećanje za 3.206.782,84 eura (132,94%). Kroz Program ruralnog razvoja isplaćeno je 21.765.661,70 eura, što u odnosu na 2022. godinu predstavlja povećanje za 3.354.197,60 eura ili 18,22 %.

Sredstva mjera zajedničke organizacije tržišta – EFJP u 2023. godini realizirana su u iznosu od 2.774.742,66 eura i manja su za 268.622,97 eura nego 2022. godine.

8. Zaključna razmatranja

Iz svega navedenoga može se zaključiti da poljoprivredu Brodsko-posavske županije za 2023. godinu obilježava stanje sa slijedećim proizvodnim pokazateljima:

- 1. Ukupna poljoprivredna proizvodnja prema podnesenim zahtjevima za državnom potporom u 2023. godini odvijala se na 64.575,38 ha, te predstavlja smanjenje za 135,81 ha ili 0,21 % poljoprivrednih površina u sustavu potpora u odnosu na prethodnu godinu. Najveća zasijanost površina u 2023. godini tradicionalno je sa žitaricama na 37.082,27 ha, što predstavlja 57,42% svih poljoprivrednih površina upisanih u Upisnik.**

Dohodovnija proizvodnja uljarica odvijala se na 9.173,79 ha, što predstavlja 14,21% svih poljoprivrednih površina upisanih u Upisnik.

Značajne su i površine pod krmnim kulturama 12.395,47 ha, što predstavlja 19,20% svih poljoprivrednih površina upisanih u Upisnik.

Površine pod voćarskim kulturama su na 2.934,84 ha što je povećanje za 9,39 ha ili 0,32 % više nego 2022. godine te čine 4,54% svih poljoprivrednih površina upisanih u Upisnik.

- 2. Proizvodni pokazatelji stočarske proizvodnje kroz aktivnosti Ministarstva poljoprivrede i Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu tijekom 2023. godine odnose se na:**

- 118 isporučitelja mlijeka u Brodsko-posavskoj županiji isporučilo je 10.949.690 kg što predstavlja smanjenje u odnosu na 2022. godinu za 1.050.904 kg, odnosno 8,76%.**
- Broj krmača pod kontrolom proizvodnosti na području Brodsko-posavske županije u 2023. godini bio je 280 komada, što je u odnosu na 2022. povećanje za 10 ili 3,70%.**
- U ovčarskoj proizvodnji 12.114 rasplodnih ovaca kod 560 posjednika predstavlja povećanje broja rasplodnih ovaca za 1.872 grla (18,27%). Brojka od 269 grla izvorne hrvatske pasmine cigaja koja se uzgaja isključivo radi proizvodnje mesa čini 26,95 % ukupnog broja cigaje u Hrvatskoj.**
- registrirana 2.302 aktivna grla kopitara, 223 grla (10,73%) više nego 2022. godine, u vlasništvu su 422 uzgajivača.**
- Proizvodnje brojlera iznosila je 1.373.310 komada, što predstavlja smanjenje za 65.265 komada realizirana je na farmama 21 uzgajivača peradi.**

- 3. Ukupno isplaćene novčane potpore za razvoj poljoprivrede Brodsko-posavske županije u 2023. godini iznose 54.083.147,77 eura i veće su za 5.351.503,68 eura, odnosno 10,98 % u usporedbi sa 2022. godinom.**

4. **Prema službenoj analizi financijskih rezultata poslovanja poduzetnika Brodsko-posavska županije u 2023. godini koju je izradila FINA, u ukupno konsolidiranoj dobiti gospodarstva** Brodsko-posavske županije nakon oporezivanja u iznosu od 144.561.000 eura **participira i djelatnost poljoprivrede, šumarstva i ribarstva sa 7.277.000 eura.** Ovaj rezultat ostvarilo je 136 poduzetnika u poljoprivredi, obveznika poreza na dobit, koji su upošljavali 945 radnika.
5. Stručne institucije Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva i Brodsko-posavske županije te LAG-ovi, trebaju i dalje educirati i servisirati obiteljska gospodarstva za proizvodnju dohodovnijih kultura, povlačenje sredstava iz različitih fondova EU, te programe potpora unaprjeđenja proizvodnog potencijala svih grana poljoprivredne proizvodnje.

S poštovanjem,

PROČELNIK

Željko Burazović, mag.ing.agr.